

Skildring av Inglinge hög

Återutgivning av text från 1871

En gratis e-bok från
e-boksforlaget.se

Skildring av Inglinge hög
- Återutgivning
av text från 1871

av Gustaf Brandelius

Redaktör: Josef Robertsson

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand
Virvelvind Förlag, Lysekil
Mer info: www.e-boksforlaget.se

Förord

I den här e-boken får du veta mer om det unika stenklot som pryder Inglinge hög i Småland.

Det här stenklotet ligger på en gravhög och bildar en tron tillsammans med en rest sten. Texten ger dig beskrivningar av både klotet och högen samt flera teorier om deras ålder och funktion.

Den här texten publicerades 1871 i den svenska tidskriften "Svea Folk-kalender". Texten skrevs av författaren Per Emanuel Bergstrand (1834–1890).

Den här e-boken publicerades på sajten e-boksforlaget.se i mars 2016. Du får gärna länka till den här e-boken eller skicka vidare e-boken till vänner och bekanta. Du får till och med ladda ner den och sprida den vidare på din egen sajt eller blogg – men då kan vi inte göra eventuella ändringar, rättelser eller kompletteringar.

Eftersom den här texten skrevs på 1800-talet så innehåller den mått, ord och personer som inte är så bekanta i dag. Därför har vi kompletterat originaltexten med en kortfattad ordlista.

Skildring av Inglinge hög år 1871

Den här texten publicerades ursprungligen år 1871 i tidskriften "Svea. Folk-kalender för 1871" med rubriken "Inglinge Hög, ett fornminne i Småland, af BIAS. Med 2:ne illustrationer". Texten publicerades under signaturen "Bias" (1834–1890).

»Tänk uppå den förra tiden allt här till och betrakta hvad Herren gjort hafver med de gamle fäder».

5 MOSEBOK, KAP. 32, V. 7.

Vid Ingelstads gästgifvaregård, 1½ mil från Wexiö, ligger det fornminne, hvaraf här meddelas en afbildning efter en teckning af professor Malmström. Själva graphögen är en af de störste och vackraste, och utsigten från dess topp är vidsträckt och härlig. På högens spets står en toppsten, hvilkken är 7 fot hög, 6 fot bred vid basen och 2 fot vid toppen men endast omkring 8 tum tjock och med så släta sidor att de se ut att vara huggna.

Minnesmärkets största märkvärdighet är dock den lilla låga

sten, som å teckningen synes vid toppstenens fot, och som ger det hela utseende af en stol med hög rygg. Denna sten är flerstädes afbildad klotrund, men den är en afplattad sfer hvars vågräta diameter är 25 tum och hvars höjd är blott 15 tum. Denna form gör stenen också mer lämplig till sittplats, och om ett fruntimmer skulle beskrifva honom, skulle hon troligen säga att han vore en kudde eller en dyna af granit.

Men liksom hvarje annan finare dyna är ofvantill försedd med sydda eller virkade ornament, så har ock stenkudden på Inglinge hög sina ornament, vid hvilkas anbringande man också begagnat stål fastän ej i form af sy- eller virknål utan i en något gröfre form af mejsel.

Med sådan nål får man en söm som håller i årtusenden. Den afbildas här efter tre teckningar ur Mandelgrens samlingar, hvilka teckningar äro under olika tider gjorda af Nordenberg, Mandelgren och Egron Lundgren. De öfverensstämman emellan temligen nära och afvika icke mycket från teckningen i Dahlbergs Svecia. Ytterst ser man en ring af dubbelspiraler. Sådana graverade man här i Sverige i brons för kanske tre tusen år sedan och äfven under första kristna tiden samt ännu i våra dagar. De tre-uddiga eller tre-flikiga ornamenten innanför dubbelspiralen torde kanske kunna hänföras till den första kristna tiden, kanske ända till 1100-talet. Till samma tid kan måhända korset med ringarne i midten hänföras, men detta motiv finnes också talrikt på hällristningar från brons- eller kanske från stenåldern.

Antagligen äro dock alla ornamenten gjorda samtidigt, och

en profan kan våga en gissning, hvilken kanske en vetenskapsman skulle vara för försigtig att uttala, att ritningen förskrifver sig från öfvergångstiden mellan kristendom och hedendom, kanske från 1000-talet.

Hvad kan väl minnes-märket vara annat än en konungatron? Det torde vara ensamt i sitt slag i Skandinavien och kanske i hela verlden.

Äldre än tronen är dock antagligen själfva högen, hvilken väl ej kan vara annat än en kanske i tidernas lopp sammansjunken ättehög efter någon förnämlig man. Sagan talar om en konung Inge af Inglinga-ätten, hvilken här haft kungsgård och blifvit satt i hög. Historien känner intet om Inglinge hög, och endast den i Wärends gamla häfder forskande Hyltén-Cavallius omtalar att man ända inpå 1500-talet har efter hednisk sed hållit ting på Inglinge hög under bar himmel. Under svenska fornminnesföreningens besök på stället sommaren 1870 hörde jag en sägen att Nils Dacke skulle ha hållit stämman därstädes med Virdarne. Detta har jag dock ej funnit bekräftadt af historiska arbeten, och icke ens doktor Sylvander, som i sjetten, nyligen utkomna delen af sitt klassiska verk, "Kalmar stads historia" behandlat Dackefejden efter hitills obegagnade eller okända urkunder, nämner något därom.

Det sista minnet af Inglinge kungshög, af den gamla wirda-tronen, är från våra dagar. Vid svenska fornminnesföreningens första landsortsmöte i Wexiö den 1—3 Juli 1870 skänkte högens egare, major Cervin, densamme till föreningen, hvars

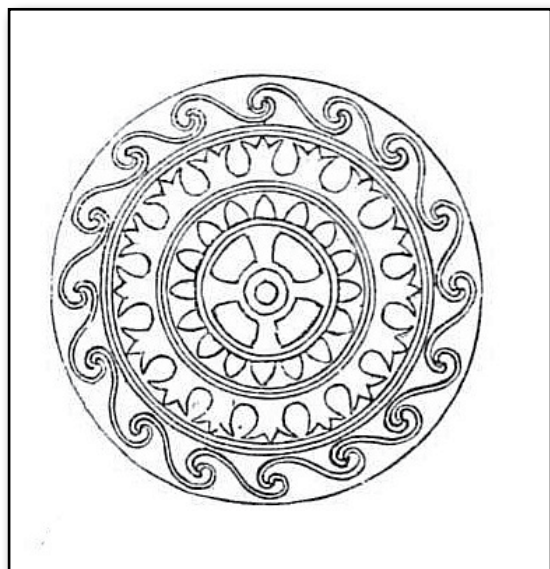
närvarande medlemmar därefter på stället togo den högtidligt i besittning jämte kringliggande smärre ättehögar och skeppsformer.

Svenska Fornminnes-föreningen blef altså innehafvare af en ledig tron. Tre lediga troner, en kunglig i Madrid, en kejserlig i Paris och en påflig i Rom göra för närvarande mycket bryderi, hvilket kunde undvikas, om man efter major Cervins föredöme lärde sig att i de respektive landen inse nyttan af och ändamålet med fornminnesföreningar.

Bias.

*Inglinge Hög.
Ett fornminne i Småland, tillhörigt Svenska Fornminnesföreningen.*

Viktiga ord och personer

Bias.

Bergstrand, Per Emanuel.

[1834–1890] Svensk lantmätare och författare. Skrev flera uppmärksammade reseskildringar, bland annat "Resanteckningar från Polen, Tyskland och Schweiz" (1874) och "Stockholm-Konstantinopel" (1883).

Cervin, Salomon Fredrik.

[1817–1888] Militär och godsägare. Drev Ingelstads säteri i Småland. Är i dag mest känd för att ha skyddat området kring fornminnet Inglinge hög.

Dacke, Nils.

[ca 1510–1543]. Svensk bonde och upprorsledare. Var ledare för upproret Dackefejden 1542–1543 och avled i striderna mot kungens trupper.

Dahlberg, Erik.

[1625–1703] Svensk arkitekt, militär och politiker. Är mest känd för sitt historiska verk "Suecia antiqua et hodierna".

Fot.

Längdmått. En fot motsvarar 29,6 cm.

Hyllén-Cavallius, Gunnar Olof.

[1818–1889] Svensk diplomat, arkeolog och folklivsforskare. Grundade Sveriges första museum på landsorten, Smålands museum. Mest känd för sin bok "Wärend och Wirdarne. Försök i svensk ethnologi" från 1863-1868.

Lundgren, Egon.

[1815–1875] Svensk författare och konstnär. Betraktas av många som den svenska akvarellkonstens fader.

Mandelgren, Nils Månsson.

[1813–1899] Svensk konstnär, konsthistoriker och arkeolog. Är mest känd för sitt arbete med att dokumentera Sveriges kyrkor.

Malmström, Bernhard Elis.

[1816–1865] Svensk författare och akademiker. Var professor i både estetik, litteratur och konsthistoria vid Uppsala Universitet. Var ledamot i Svenska Akademien från 1849 (stol 13).

Mil.

Längdmått. En svensk mil var 10 688 meter när den här texten skrevs.

Nordenberg, Bengt.

[1822–1902] Svensk konstnär. Är mest känd för målningar

som visar folklivet i Skåne, Dalarna och Blekinge.

Sylvander, Gustaf Volmar.

[1816–1882] Svensk pedagog och historiker. Är mest känd för sina undersökningar av Birkenäs utanför Kalmar och sina böcker "Kalmar slotts och stads historia" (1864-1874) och "Borgholms slotts historia" (1877).

Tum.

Längdmått. En tum motsvarar 29,7 mm.

Virdar.

Äldre beteckning på befolkningen i Varend.

Fler böcker från E-boksforlaget.se

Här är några flera e-böcker från E-boksforlaget.se

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

På vår sajt hittar du mer information om böckerna samt länkar.

Ett urval av våra e-böcker

001	"Greby gravfält – det vackraste gravfältet i Sverige"	011	"Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
002	"222 galna fakta om filmstjärnor och kändisar"	012	"Forn tidens perioder" (1892)
003	"99 galna fakta du inte visste om bad"	013	"Skäggets historia" (1893)
004	"Hollyhotell – triviaboken om kändisar på hotell"	014	"Midvinterns solfest" (1894)
005	"Sølgudens yxa och Tors hammare" (1899)	015	"Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
006	"Svenska djur i folktron" (1898)	016	"Bohusläns bygdeborgar" (1909)
007	"Galna väderrubriker – 155 exempel från kvällstidningarna"	017	"Bohuslänska hällristningar" (1879)
008	"Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)	018	"Kattens kulturhistoria" (1882)
009	"Galna rockstjärnor – 199 otroliga fakta från pop- och rockvärlden"	019	"Ett besök i Venedig år 1878"
010	"250 galna fakta om fotbolls-VM"	020	"Strandgatan i Visby år 1879"
		021	"Märkliga orter i Sverige" (1883)
		022	"Resa på Dalslands kanal år 1877"
		023	"Nyköpings slott" (1877)
		024	"Djurens sömn" (1889)
		025	"Katten i forntida Egypten" (1889)
		026	"Ett besök i Marstrand år 1882"
		027	"Runlejonet i Venedig" (1871)

028	"Dryckenskapens faror" (1894)	054	"Förbindelse mellan Skandina-
vien och västra Europa före Kristi
födelse" (1889)
029	"Min resa i Blekinge och Kalmar
år 1854"	055	"Vadstena slott" (1875)
030	"En utflykt på Mälaren år 1871"	056	"Skildring av Island" (1870)
031	"Keltarnas historia" (1883)	057	"Husaby kyrka" (1899)
032	"Jack Uppsprättaren – Världens
första bok om seriemördaren Jack
the Ripper" (1889)	058	"Besök på Gripsholms slott år
1895"
033	"Svear och götar under folkvan-
dringstiden" (1905)	059	"Hällristningarna i Järrestad"
(1881)
034	"Ett dygn på månen år 1870"	060	"Ett besök i Rom år 1870"
035	"Blomsterspråket" (1888)	061	"Orkidéernas historia" (1894)
036	"Vikingatidens Lund och Birka"
(1909)	062	"Besök på Helgoland år 1874"
037	"Fynden i Troja" (1878)	063	"Nyaste och tillförlitligaste Dröm-
boken" (1918)
038	"Skildring af Vestergötland år
1882"	064	"1870-talets bästa tips för frisy-
r och utseende"
039	"Kalmar slotts historia" (1880)	065	"Nordens fartyg från hednatiden"
(1872)
040	"Ett besök i Södertälje år 1881"	066	"Guide till Uppsala år 1875"
041	"En färd på Donau år 1882"	067	"Skildring av Blekinge år 1882"
042	"Ringmuren i Visby" (1874)	068	"Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby"
(1877)
043	"Skildring av Värmland år 1882"	069	"Anmärkningar rörande figurteck-
ningar från forntiden" (1842)
044	"Julen på 1870-talet – Skildrin-
gar och illustrationer i svenska
tidskrifter "	070	"Skildring av Bohuslän år 1882"
045	"Om julens härkomst" (1899)	071	"Gripsholms slott" (1877)
046	"Jomsvikingarnas saga" (1888)	072	"Skildring av Dalsland år 1882"
047	"Julen i Skåne på 1820-talet"	073	"Skildring av Närke år 1882"
048	"Fredrikstens fästning och
Karl XII" (1879)	074	"Skildring av Öland år 1882"
049	"Skildring av Göteborg år 1882"	075	"Lyxens historia" (1870)
050	"Skildring av Halland år 1882"	076	"Skildring av Stockholm år 1882"
051	"Skånska fornminnen" (1853)	077	"Sveriges 33 mest sevärda
vikingaplatser"
052	"Norrköpings historia" (1871)	078	"Skildring av Västmanland år
1882"
053	"Ett besök i Waxholm år 1870"		

079	"Skildring av Härjedalen år 1882"	102	"Ölands fornminnen" (1874)
080	"Ett besök i Strängnäs år 1874"	103	"Sigtunas tidiga historia" (1872)
081	"Ett besök i Visby år 1906"	104	"Tors hammare" (1872)
082	"Skildring av Gästrikland år 1882"	105	"Skildring av Dalälven år 1876"
083	"Skildring av Jämtland år 1882"	106	"Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
084	"Gaffelns historia" (1889)	107	"Hällristningarnas ålder" (1869)
085	"Hervars och Hedreks saga" (1888)	108	"Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
086	"Gråfkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)	109	"Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
087	"Bohus fästning" (1869)	110	"Sherlock Holmes: Beryllkronan"
088	"En resa på Rhen år 1866"	111	"Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
089	"Skildring av Gotland år 1882"	112	"Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
090	"Falu grufvas historia" (1864)	113	"Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
091	"Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)	114	"Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
092	"Rundtur i södra Frankrike år 1880"	115	"Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
093	"Sveriges hundraser" (1880)	116	"Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
094	"Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)	117	"Sherlock Holmes: Blodbokarna."
095	"Borgholms slottsruin" (1878)	118	"Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
096	"Vårt solsystem" (1878)	119	"Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
097	"Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)	120	"Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
098	"Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)	121	"Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
099	"Ett besök på Djurgården sommaren 1868"	122	"Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
100	"Hilmas Alaska" Resguide till guldgräverskans trädgård av cement.	123	"Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulle patienten"
101	"Skildring av Ångermanland 1882"	124	"Sherlock Holmes: Börmäklarens biträde"

125	"Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"	146	"SVT-skandaler 1. Den otroliga historien: Så blev "På spåret" filmerna olagliga"
126	"Sherlock Holmes: Krymplingen"		
127	"Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"	147	"Fyra skadade är mindre än fem döda – 444 tjuvlyssnade citat på en kvällstidning"
128	"Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"	148	"Sherlock Holmes: En studie i rött"
129	"Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"	149	"Forn tidens sjörövare i Medelhavet" (1870)
130	"Skildring av Södermanland år 1882"	150	"33 Viking places to visit in Sweden – guidebook to ruins and museum"
131	"Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)		
132	"Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)		
133	"Ett besök i Ystad år 1872"		
134	"Petras helgedomar" (1921)		
135	"Ett besök i Boxholm år 1885"		
136	"Resor med luftballong år 1873"		
137	"Ett fartyg från vikingatiden – fyndet av Tuneskeppet 1867"		
138	"Skildring av Östergötland år 1882"		
139	"Ännu fler galna rockstjärnor – 200 otroliga fakta från pop- och rockvärlden"		
140	"Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)		
141	"Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"		
142	"Guide till biskötsel" (1885)		
143	"Ett besök i Roms katakomber år 1870"		
144	"Skildring av Riseberga kloster ruiner" (1874)		
145	"Citatboken. 222 kändisar om sin ålder och om att bli gamla"		